

Krisberedskap, säkerhet och miljö
Åsa Paletun
Tfn: 063-14 76 78
E-post: asa.paletun@regionjh.se

2019-05-09

RS/194/2019

Nuläge Långsiktig utvecklingsplan Miljö

Långsiktig utvecklingsplan område miljö togs fram 2013 och reviderades 2015 och nuvarande giltighetstid är 2015-2027.

Planen har ett 12-årsperspektiv och revideras varje mandatperiod. Nästa revidering ska påbörjas hösten 2019.

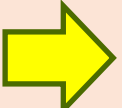
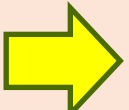
Mål och aktiviteter i långsiktiga planen är en utgångspunkt när miljömål sedan prioriteras in i respektive regionplan. Vissa mål/aktiviteter kräver mer resurser och behöver då vägas mot de ekonomiska förutsättningarna.

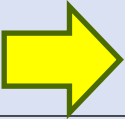

Det är också starkt begränsade personella resurser och väldigt hög arbetsbelastning på centrala miljöfunktionen som driver arbetet och det har därför inte varit möjligt att arbeta med alla frågor såsom vore önskvärt.

Sammantaget så har regionen gjort insatser inom många av målen trots starkt begränsade personella resurser inom miljöarbetet.

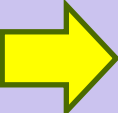

Nedan följer en sammanställning av målområden och mål i LUP miljö och korta kommentarer om nuläget.

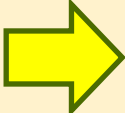

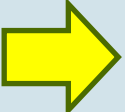
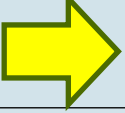
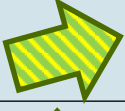

För mer information om regionens miljöarbete – se Miljöbokslut 2018.

Målområde och mål	Nuläge 190509	Bedömning
Kunskap och utbildning		
<p>Alla medarbetare har en medvetenhet om grundläggande miljö- och hållbarhetsfrågor och ska få kontinuerlig uppdatering i frågorna.</p>	<p>Fem informationsfilmer om miljö togs fram under 2015 och de har visats på många arbetsplatser och även använts i interna utbildningar</p> <p>Miljö ingår numera i utbildningarna "Ny som chef" samt i Chefsutvecklingsprogrammet</p> <p>När nyanställda samlas i hörsalen för övergripande information, så ingår ett kort avsnitt om miljö</p> <p>Miljöombud samlas för utbildning årligen.</p> <p>Dock ingen obligatorisk utbildning/kunskapskrav för medarbetare generellt i dagsläget.</p>	
<p>Inom varje organisatorisk enhet ska det finnas kunskap om verksamhetens specifika miljöpåverkan och hur man kan uppnå förbättringar.</p>	<p>Miljöaspektsförteckningar finns från 2017 på områdesnivå inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen vilket ökat kunskapen</p> <p>Det saknas bra funktioner för att ge verksamheterna återkoppling på resultatet på enhetsnivå och för att ta fram data krävs mycket stort manuellt arbete</p>	
<p>Regionen ska ha en hög kompetens i miljöfrågor och en god omvärldsbevakning.</p>	<p>På grund av väldigt hög arbetsbelastning på miljöfunktionen begränsas möjligheterna bl.a. till önskvärd omvärldsbevakning</p>	
Användning av material och produkter		

Minska negativ miljö- och hälsopåverkan från material och produkter såväl i byggnader som i verksamheten.	Det ställs krav så långt möjligt med befintliga resurser för de varor och material som upphandlas via upphandlingsenheten, men resurserna för miljöstöd i upphandling är mycket begränsade. När det gäller byggnader är det relativt lång väg kvar.	
Det ska finnas information om innehåll i det material och de produkter som används inom regionen respektive byggs in i regionens fastigheter.	Är i många fall svårt att få fram fullständig information för material. För kemiska produkter finns information via kemikaliehanteringssystemet	
Successivt öka andelen förnybart och återvunnet material.	En utmaning för majoriteten av produkterna pga särskilda krav, men vid upphandlingar försöker man se över möjligheter till förnybart eller återvunnet material för vissa typer av produkter	
Material och produkter som kan användas flera gånger bör prioriteras framför engångs där så är lämpligt.	Är en stor utmaning då det i vissa fall inte längre går att få tag på flergångsprodukter	
Produkter som kan repareras med bibehållen funktion och kvalitet är att föredra framför produkter som måste kasseras i sin helhet.	Ett steg är att vi oftast ställer krav på livscykelkostnadskalkyl (energiåtgång, underhåll/service ingår i totalkostnaden) vid upphandling av energikrävande utrustning	
Material och produkter som regionen använder ska vara tillverkade under socialt och etiskt godtagbara förhållanden.	I relevanta upphandlingar ställs krav utifrån regionernas gemensamma uppförandekod och uppföljningar sker i prioriterade upphandlingar via regiongemensamma nationella kansliet	

Avfall	Hösten 2019 ska en material- och avfallsflödesanalys göras med mål att hitta möjligheter till förbättringar	
De totala avfallsmängderna från regionens egna verksamheter ska minska successivt.	Har inte skett en successiv minskning, men avfallsmängden är i alla fall totalt sett mindre 2018 än 205.	
Andelen avfall som går till återvinning ska öka successivt.	Senaste tre åren har återvinningsgraden legat på samma nivå (41%), men det är en av de högsta av regionerna i Sverige	
Vid upphandling prioriteras i första hand produkter som kan sorteras för materialåtervinning och/eller återanvändning.	Utöver material- och avfallsflödesanalysen ska även en utredning göras vad gäller upphandlingskategorier och miljökrav under 2019. Produkter är dock sällan designade för återvinning.	
Kemikalier och kemiska ämnen i varor		
Minimera negativ påverkan på miljö och hälsa från kemikalier och kemiska ämnen i varor.	I de upphandlingar som görs av upphandlingsenheten ställs krav så långt möjligt med befintliga resurser. Skulle kunna göra mer med mer resurser.	
Öka medvetenheten om kemikalier och kemiska ämnens påverkan på hälsan.	Ingår i interna utbildningar och vad gäller kemiska produkter ökar medvetenheten starkt med hjälp av de riskbedömningar som nu görs	
Fasa ut hormonstörande kemikalier och ersätta andra hälso- och miljöfarliga kemikalier och produkter.	Krav i upphandlingar har varit framgångsrika för ett antal produkter. I övrigt inga större insatser	

Minska barns exponering för farliga kemikalier i de egna verksamheterna	Andra regioners undersökningar har visat på stor förekomst av skadliga ämnen bland leksaker inom hälso- och sjukvårdsverksamheten. RJH har inte gjort någon sådan kartläggning och har inte heller något avtal/gjort någon upphandling av leksaker, så vad vi centralt känner till har inga miljökrav ställts vid inköp av leksaker/lekmaterial.	
Läkemedel		
Minimera negativ läkemedelspåverkan på miljö och hälsa.	Diklorfenak är bortplockat från läkemedelsrekommendationerna till förskrivare. Hushållning med antibiotika via STRAMA-arbetet.	
Uppföljningsbara krav på minskad miljöpåverkan och socialt ansvar i produktionsledet.	Krav på uppförandekod i upphandlingar som också följts upp i det regiongemensamma arbetet.	
Utsläppen av utvalda svårnedbrytbara läkemedel ska minska.	Provtagning av läkemedelsrester i recipienten sker inte sedan många år tillbaka, så uppföljning saknas.	
Regionens klimatpåverkan från lustgas i hälso- och sjukvården ska minska.	Har inte funnits medel till att köpa in destruktionsanläggning för lustgas. Det vi använder kommer ut i atmosfären.	
Energi		
Minimera behovet av tillförsel av energi och minimera klimatpåverkan från energianvändningen genom effektiv energianvändning, energi från förnyelsebara källor och egen	Egna vindkraftverket går och går bra igen. Energiförbehovet ökar i verksamheterna dels pga ny teknik, ökat behov av kyla och ventilation vilket medför ännu större utmaningar vad gäller energieffektiviseringar för att kompensera för de ökade behoven.	

förnyelsebar energiproduktion.		
Energianvändningen i regionens egna fastigheter ska minska med 20 % till 2018 och 30 % till år 2026.	Ser ok ut än så länge. Målen ska ses över i samband med revidering av LUP och anpassas till nya regionala, nationella och internationella mål	
Resor och transporter		
Öka nyttjande av distansoberoende teknik.	Ökar, men miljöfunktionen har inte tillgång till någon uppföljning av detta	
Minimera klimatpåverkan från resor och transporter såväl i tjänsten som resor till och från arbetet samt patienttransporter.	Efter att ha ökat årligen fram till och med 2017, så har utsläppen från tjänsteresor och interna transporter minskat med 22% 2018 jämfört med 2016. Uppföljning CERO kommer att göras vid årsskiftet.	
Utveckla samverkanstransporter av nödvändiga material.	Har till viss del lagt ut vissa transporter på andra utövare	
Fordon ska så långt möjligt drivas med förnyelsebara drivmedel.	Stor omställning inledd med nytt avtal för leasingbilar från 2018 då enbart laddbara bilar nu finns i utbudet	
Tjänsteresor som medför utsläpp av växthusgaser ska klimatkompenseras.	Intern klimatväxling infört från hösten 2017	
Livsmedel		

Region Jämtland Härjedalen ska prioritera klimatsmart mat.	Har inte följts upp - prio för kostenheten har varit nybyggnad kök o omställning av produktionsmetod	?
Socialt-etiskt ansvarstagande i såväl andel socialt-etiskt märkta livsmedel, (10% till 2026)	Socialt-etiskt märkta livsmedel var för regionen som helhet 9,6% år 2018 till står del tack vare personalkaffet. Svårt för mindre produktionskök att nå målet enskilt	
såsom socialt-etiska krav på producenter/leverantörer i upphandlingar.	Sker i livsmedelsupphandlingen	
Öka möjligheten för leverantörer att leverera närproducerade livsmedel till regionen.	Sker i livsmedelsupphandlingen	
Andelen ekologiska livsmedel i egna verksamheterna ska öka och vara minst 30 % till 2026.	Resultat per 2018 var 28,2%.	
Strategiskt arbete		
Som stor aktör, i enlighet med regionens innovationsstrategi, medverka till innovation och teknikutveckling.	Resursbrist, men till viss del sker det i energieffektiviseringsarbetet samt i vissa typer av upphandlingar	
Ha beredskap för de effekter som klimatförändringarna medför framför allt vad gäller miljö, hälsa och dricksvattenförsörjning.	RSA under föregående mandatperiod gjordes för förväntade klimatförändringar i länet	

Nyttja möjligheter till samverkan med andra aktörer.

Sker till viss del

